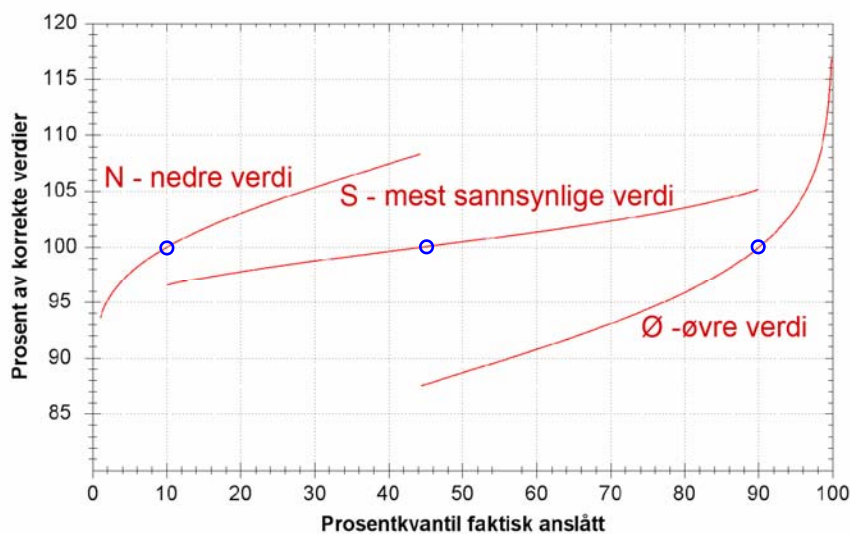

CONCEPT NYHETSREV NR. 1 - 2005

Ryddigere offentlig debatt

Etter fire år med ekstern kvalitetssikring av om lag 60 offentlige prosjekter med budsjett over 500 mill. kr. har Finansdepartementet gjort klart for ny runde med utvidet ordning. En tar nå tak i det fundamentale problemet som gjelder å velge riktig prosjekt-konsept – ikke bare riktig budsjett. Den nye ordningen innebærer to beslutningsporter. (1) Regjeringen skal på et tidlig tidspunkt avgjøre om forprosjekt skal igangsettes basert på en utredning som skal omfatte minst to alternative konsepter. (2) Stortinget skal fortsatt gjøre vedtak om igangsetting og budsjett. Beslutningsunderlaget skal i begge tilfeller kvalitetssikres av eksterne fagmiljøer.

Dette kan føre til en liten revolusjon i hvordan det offentlige forholder seg til tilretteleggingen av nye investeringer, og er etter hva vi vet unikt i forhold til andre lands praksis. De fleste vil være enige i at det er den fremtidige lønnsomheten og nytten som er det viktigste – ikke at byggebudsjettet holder. Her har norske politikere nå fått et helt nytt hjelpemiddel som kan gjøre den offentlige debatten om store investeringsprosjekt ryddigere. Samtidig utvider dette informasjonstilfanget for Concept-programmets forskning og øker mulighetene for å lære av erfaringer dramatisk.

Følsomhet i trippelanslag

Trippelanslag benyttes for å inkludere usikkerhet i kostnadsoverslag. Figuren ovenfor viser følsomheten for feil i et trippelanslag. Vi antar at det finnes en korrekt fordeling som vi prøver å bestemme ved hjelp av nedre-, sannsynlig- og øvre verdi. Sirklene viser korrekte anslag. "P- faktisk anslått" på kurven angir mulige anslag av parameterens verdi. Kurvene viser tilhørende teoretisk beregnede resultater.

Kurvene viser hva effekten blir hvis vi anslår en verdi feil, forutsatt at de to andre verdiene er anslått riktig. Hver av kurvene begrenses på x-aksen av tilstøtende ver-

dene og 0- og 100-prosentkvantilene på den virkelige fordelingen. Kurven er basert på en gjennomsnittlig sannsynlighetsfordeling hvor skjevhetsforholdet er 1,5 og relativt standardavvik er på 20%. For mer ekstreme fordelinger vil utslagene bli større.

Det vi kan se av kurvene er at konsekvensene av å bomme på ytterpunktene er langt større enn om en bommer på mest sannsynlig verdi. Dette understreker viktigheten av å anslå ytterpunktene før mest sannsynlig verdi.

For mer informasjon kan du laste ned rapporten "Rett og riktig" fra Concepts hjemmesider.

Nye utfordringer, nye aktører

Med Finansdepartementets utvidete kvalitetssikringsordning for statlige investeringsprosjekt følger en rekke nye utfordringer for kvalitetssikringsrådgiverne i forhold til tidligere. Den utvidete ordningen har foreløpig bare eksistert på papiret, men nå er den første kvalitetssikringen satt i gang.

Nye utfordringer knytter seg til utvidet begrepsapparat, nye dokumenter som skal kvalitetssikres, det trengs nye og bedre faglige metoder og behovet for referansedata er stort. Tidspunkt for kvalitetssikring i tidligfase er uavklart og detaljeringsgrad og innhold i analysene foreløpig ikke bestemt.

Noen av disse utfordringene er foreløpig ikke besvart. Det betyr at det er et rikt utvalg av forskningsoppgaver i kjølvannet av den utvidete ordningen. Concept-programmet ser fram til å gå løs på disse utfordringene.

Ikke overraskende betyr de nye utfordringene at det kommer nye aktører på banen. Ikke nykommere, men nye i forbindelse med KS-ordningen. Finansdepartementet har valgt å inngå nye rammeavtaler for ekstern kvalitetssikring med følgende firmakonstellasjoner:

- Det Norske Veritas AS, Samfunns- og næringslivsforskning AS og Advancia AS
- Dovre International AS og Transportøkonomisk institutt
- HolteProsjekt AS og Econ Analyse AS
- Metier Scandinavia AS og Møreforskning Molde AS
- Terramar AS, Asplan Viak AS og Promis AS

Concept-programmet ønsker aktørene, både nye og gamle, lykke til med rammeavtalene og ser fram mot et godt samarbeid om følgeforskningen i tiden fremover.

Utviklingen kan følges på Concept-programmets hjemmesider på internett.